

İŞYERLERİNDE YANGIN TEHLİKESİNE KARŞI YAPILMASI GEREKEN GÖREVLENDİRMELER VE ÇALIŞMASI GEREKEN SİSTEMLER

Öğr. Gör. Abdurrahman İnce
Kimya Müh. A Sınıfı İGU
Emekli İtfaiye Amiri
<https://www.abdurrahmanince.net/>

YANGINLA SAVAŞMAYA HER AN HAZIR OLUNMALI

- **GİRİŞ**
- **YANGIN GÜVENLİĞİ SORUMLUSU (ADY) GÖREVLENDİRMESİ**
- **İLK GÖREN GÖREVLENDİRMESİ VE GENEL EĞİTİM**
- **ACİL DURUM EKİPLERİ GÖREVLENDİRMESİ, KKD VE EĞİTİMİ**
- **TAHLİYE GRUP LİDER VE YARDIMCILARI GÖREVLENDİRMESİ VE EĞİTİMİ**
- **YANGIN GÜVENLİK SİSTEMLERİ**
- **ACİL DURUM ENERJİ SİSTEMİ**
- **YANGIN KONTROL PANELİ, YAZILIMI VE YANGIN OTOMASYONU**
- **PERİYODİK KONTROL, TEST VE BAKIM**
- **SONUÇLAR**

GİRİŞ

- Yangınla savaşmaya gerek **insan faktörü** ve gerekse ekipman ve **sistemler** açısından her an hazır bulunmak gereklidir.
- Hem yangına müdahale edecek insan faktörü açısından, hem de yangın güvenlik ekipman ve sistemleri açısından **iř yerlerinin çoğunluğunun yangınla savaşa hazır olmadıkları** görülmektedir. Bunun sonucu olarak da yangınlarda **önemli can ve mal kayıpları** yaşanmaktadır.
- Bu çalışmada yangın esnasında yangınla savaşın aksamasına sebep olduğu tespit edilen; **görevlendirme eksiklikleri** ve **çalışması gereken sistemlerle** ilgili sorunların izahı yapılmış ve üretilen çözüm önerileri sunulmuştur.

SORUN - 1

İşyerlerinde yangın tehlikesine karşı önlem, kontrol, müdahale ve tahliyeden **sorumlu olacak amir**, mevzuatta **net olarak tanımlanmamıştır**.

Uygulamada da yangın tehlikesine karşı önlem, kontrol, müdahale ve tahliye için **yetki ve sorumluluğun genellikle tek bir kişide toplanmadığı** görülmektedir.

YANGIN GÜVENLİK SORUMLUSU (ADY) GÖREVLENDİRMESİ

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'te yangın güvenliği sorumluluğu ile ilgili maddelere bakacak olursak;

Yangın güvenliği sorumluluğu

MADDE 124- (1) Yapı, bina, tesis ve işletmelerde yangın güvenliğinden; kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda **en büyük amir**, diğer bina, tesis ve işletmelerde ise **sahip veya yöneticiler** sorumludur.

Yangın güvenliği sorumlusunun belirlenmesi

MADDE 125- (1) Çalışma saatleri içinde görevli sayısına ve binadaki en büyük amirin takdirine göre, binanın her katı, bölümü veya tamamı için **görevliler arasından yangın güvenliği sorumlusu** seçilir. ...

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'te acil durum ekiplerinin çalışma esasları kısmında sevk ve idare;

Ekiplerin çalışma esasları

MADDE 128- (1) Acil durum ekiplerinin birbirleriyle işbirliği yapmaları ve karşılıklı yardımlaşmada bulunmaları esastır.

(2) **Ekiplerin yangın anında sevk ve idaresi, itfaiye gelinceye kadar iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amir veya yardımcılara aittir. Bu süre içinde ekipler amirlerinden emir alırlar. İtfaiye gelince, bu ekipler derhal itfaiye amirinin emrine girerler.**

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikteki **yangın güvenliği sorumlusu** yangın konusunda iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amir olmalı ve acil durum ekipleri bu görevliye bağlı olarak görev yapmalıdır. Bu görevli genel **acil durum yöneticisi** olarak görev yapmalıdır.

Yangınla savaş ancak emir – komuta zinciri içinde yapılabilir. Bu **nedenle tüm görevler belirgin ve net olmalı, emir komuta zinciri içinde bir organizasyon kurulmalıdır**, sadece koordinasyon yeterli değildir.

Uygulamada; işyerlerinde bu görevin güvenlik, idari işler, teknik, insan kaynakları veya benzeri müdürlere verildiği görülmektedir. Hangisine verilirse verilsin yetki ve sorumluluk o kişide toplanmalıdır. **Acil durum yönetimi için mutlaka bir baş sorumlu görevlendirilmesine ihtiyaç vardır.**

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

Yangına müdahale edecek insan faktörünün başında acil durum yöneticisi (Yangın güvenliği sorumlusu) gelmelidir. Yangın olayını da bu görevli yönetmelidir. Acil durum ekipleri ve görevlileri acil durum yöneticisine bağlı çalışmalıdır (BYKHY Madde 124-129).

“TS 10783:1993 Topluma açık iş yerlerinde yangından korunma ekiplerinin kurulması - Görevleri - Genel kurallar” standardında ise acil durum ekiplerinin sevk ve idaresinden sorumlu olan görevli “**Yangından Korunma Amiri**” olarak tanımlanmıştır.

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

TS 10783:1993 standardında “acil durum ekipleri” olduğu gibi “Yangından Korunma Amiri” de doğru biçimde ve aşağıdaki şekilde tarif edilmektedir;

“Yangından korunma amiri, görevli bulunduğu yerin yangından korunması, kurtarılması, kontrolü ve yangının söndürülmesiyle ilgili tedbirlerin alınması ve aldırılmasıyla, yangından korunma ekiplerinin sevk ve idaresinden sorumlu, kurum veya iş yeri yetkilisi tarafından görevlendirilen personeldir.”

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (R.G. 18/06/2013-28681) çok sayıda eksiklik ve yanlışlık içermektedir. Bunların içinde en önemlisi; acil durum ekiplerini sevk ve idare edecek bir baş sorumlu, bir yönetici görevlendirmesinin olmaması ve sadece koordinasyon istemesidir.

Bu yönetmeliğin 11 inci maddesinin 4 üncü fıkrası “İşveren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sağlamak üzere çalışanları arasından bir sorumlu görevlendirilir.” şeklindedir. Bu yönetmelik hükümlerine bir “Acil Durum Yöneticisi” eklenmelidir. Aksi takdirde bu yönetmeliğin mevcut hükümleri ile acil durum yönetilemez.

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

Tahliye grup liderleri de acil durum yöneticisine bağılı olarak görev yapmalıdır. Tahliye ağısından da aynı hazırlıksızlık söz konusu olup can kayıplarıyla sonuçlanan olumsuzluklar yaşanmaktadır. Bu sorun da bildirinin ilerleyen kısımlarında izah edilmiştir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 1

İşyerlerinde yangın tehlikesine karşı önlem, kontrol, müdahale ve tahliyeden sorumlu olacak amir, mevzuatta net olarak tanımlanmalıdır.

Uygulamada da yangın tehlikesine karşı önlem, kontrol, müdahale ve tahliye için yetki ve sorumluluk tek bir kişide toplanmalıdır.

SORUN - 2

Yangını ilk gören kişilerin (çalışanların) mükellefiyetleri mevzuatta net olarak belirlenmemiştir.

Uygulamada da çalışanlar bir yangınla karşılaştıklarında ne yapmaları gerektiğini çoğunlukla bilmemektedir.

“İLK GÖREN” GÖREVLENDİRMESİ VE EĞİTİMİ

Yangını ilk görenlerin alarm verme ve yangının sınıfına uygun en yakın taşınabilir söndürme cihazını getirip söndürme görevleri yeteri kadar bilinmemekte, yangına nasıl müdahale edecekleri çoğunlukla talimatlarda ve prosedürlerde yer almamaktadır, almalıdır.

Yangının ilk dakikasında sivil imkanlarla yapılan ilk gören müdahalesi esnasında söndürme ekipleri de yangın istasyonu odasına koşacak, KKD'leri hızla kuşanarak yangının çıktığı noktaya yetişecek ve itfaiye gelene kadar yangınla savaşacaklardır. Bu hususlar; görev tanımlarında, talimatlarda ve prosedürlerde yeteri kadar yer almalıdır.

“İLK GÖREN” GÖREVLENDİRMESİ VE EĞİTİMİ

Yangını ilk gören(ler) alarm vermeli ve (yangını başlangıç aşamasında gördülerse) sivil imkanlarla söndürme çalışması yapmalıdırlar. İlk bir dakika tüm acil durumlarda altın dakikadır.

Yangını ilk görenlerin hangi imkanlarla ve nasıl alarm vereceği işyerine özgü olarak belirlenmeli ve talimatlandırılmalıdır.

Sonra vakit kaybetmeden yangının sınıfına uygun taşınabilir söndürme cihazını getirerek söndürme çalışması yapmalıdır. Sivil imkanlarla yangına müdahale edilebilme süresi (yangının hızlandırıcı madde etkisi gibi ekstrem bir hızı yoksa) ilk bir dakikadır.

Bu konuda tüm çalışanlara söndürme cihazlarını kullanma tekniklerini de içeren genel yangın eğitimi verilmelidir. (Bakınız; Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik)

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 2

Yangını ilk gören(ler) önce alarm vermelidir. Yangını ilk görenlerin hangi imkanlarla ve nasıl alarm vereceği işyerine özgü olarak belirlenmeli ve talimatlandırılmalıdır.

Sonra vakit kaybetmeden yangının sınıfına uygun taşınabilir söndürme cihazını getirerek söndürme çalışması yapmalıdır. Bu konuda tüm çalışanlara söndürme cihazlarını kullanma tekniklerini de içeren genel yangın eğitimi verilmelidir.

Bu hususlar mevzuatta yer almalıdır.

SORUN - 3

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik eksik ve yanlış çıkarılmış, bu konudaki çözüm önerileri dikkate alınarak ve düzeltmeler yapılarak Bakanlık tarafından bir taslak metin hazırlanmış, görüşlere sunulmuş, öneriler alınmış ama halen düzeltilmemiş olup yeni hali yürürlüğe girmemiştir.

Acil durum ekiplerinin kişisel koruyucu donanımları mevzuatta yeteri kadar belirlenmemiştir. Uygulamada da özellikle söndürme ve kurtarma ekiplerinin yeterlilik eğitimlerinin eksik olduğu ve kişisel koruyucu donanımlarının çoğunlukla bulunmadığı görülmektedir. Yangın istasyonu odası da çoğunlukla bulunmamaktadır.

ACİL DURUM EKİPLERİNİN GÖREVLENDİRİLMESİ, KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARI VE EĞİTİMİ

- İlk gören sivil müdahalesi ile yangın söndürülemediğinde, olaya yetişen özel eğitimli ve yangınla savaş kişisel koruyucu donanımlı söndürme ekibi olayı teslim alır, itfaiye yetişene kadar yangınla savaşa devam eder. Söndürme ekibi de yangını söndüremediğinde ve itfaiye yetiştiğinde olayı itfaiyeye teslim eder ve itfaiyenin emrine girer.
- Söndürme ve Kurtarma ile görevli acil durum ekipleri işyerinin lokasyonlarına serpiştirilmiş olmamalıdır. Yangın istasyonu odasına ve olay komuta merkezine mümkün mertebe yakın lokasyonlardan, öncelikle teknik ve güvenlik görevlilerinden seçilmelidir.

ACİL DURUM EKİPLERİNİN GÖREVLENDİRİLMESİ, KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARI VE EĞİTİMİ

- Söndürme ve Kurtarma ekiplerinin kişisel koruyucu donanımları ve kendi kendine yeten solunum cihazları (SCBA) temin edilerek kuşanma imkanları olan yangın istasyonu odasına, kuşanmaya hazır şekilde koyulmalı, bu ekiplerin müdahale yeterliliği ve KKD kuşanma eğitimleri aldırılmalı, söndürme tatbikatları yaptırılmalıdır.
- Büyük fabrika ve işyerlerinde özel itfaiye teşkilatı kurulmalı, maaşını itfaiyecilikten alan itfaiyeciler istihdam edilmelidir. Gerekli olduğu kadar itfaiye aracı alınmalıdır.

ACİL DURUM EKİPLERİNİN GÖREVLENDİRİLMESİ, KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARI VE EĞİTİMİ

- Acil durum ekipleri söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım ekipleridir. Acil durum servisleri ise itfaiye, polis ve ambulans teşkilatlarıdır.
- Yangın başta olmak üzere acil durum olaylarında acil durum ekipleri, acil durum servisleri yetişene kadar olaya müdahale ederek acil durumu bertaraf etmelidirler.
- Acil durum ekiplerine görevlerini yapabilme yeterlilikleri kazandırılmalı ve kişisel koruyucu donanımları temin edilmelidir.

ACİL DURUM EKİPLERİNİN YETERLİLİKLERİ

- İlk yardımcılarının görev ve çalışma esasları 29/07/2015 tarihli ve 29429 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İlk Yardım Yönetmeliği esaslarına göre belirlenmiştir. Buna göre ilk yardımcılar karşılaştıkları ilk yardım gerektiren olaylara ferdi olarak derhal müdahale ederek ilk yardım yaparlar.
- Koruma ekipleri işyerindeki özel güvenlikçilerdir. 15/06/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Kanunu’na göre kurulan ve o tarihten beri hizmet veren özel güvenlikçiler koruma görevini yapmaktadırlar. Böylece korumacıların hem yeterlilik sertifikaları vardır ve hem de emir komuta zinciri içinde görev yapmaktadırlar.

ACİL DURUM EKİPLERİNİN YETERLİLİKLERİ

- Söndürme ve kurtarma ekipleri ise itfaiye gelene kadar olaylara gerekli müdahaleleri yapacak ekiplerdir. Bu ekiplerin yangınla savaş kişisel koruyucu donanımları temin edilmeli, yeterlilik eğitimlerinin yanı sıra KKD kuşanma eğitimleri de aldırılmalıdır.
- Söndürme ve kurtarma ekiplerinin gerektiği şekilde kurulmadığı, yeterlilik eğitimlerinin verilmediği, yangınla savaş kişisel koruyucu donanımlarının temin edilmediği, KKD kuşanma eğitimlerinin de verilmediği çoğunlukla maalesef müşahede edilmektedir. Ayrıca KKD'lerin koyulacağı ve kuşanma imkanlarının bulunacağı yangın istasyonu odası tahsis edilmelidir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 3

Söndürme ve kurtarma ekipleri gerektiği şekilde kurulmalı, yeterlilik eğitimleri aldırılmalı ve yangınla savaş kişisel koruyucu donanımları temin edilmelidir. Yeterlilik eğitimlerinin yanı sıra KKD kuşanma eğitimleri de aldırılmalıdır.

Ayrıca kişisel koruyucu donanımların koyulacağı ve kuşanma imkanlarının bulunacağı yangın istasyonu odası tahsis edilmelidir.

Büyük fabrika ve işyerlerinde özel itfaiye teşkilatı kurulmalı, maaşını itfaiyecilikten alan itfaiyeciler istihdam edilmelidir. Gerekli olduğu kadar itfaiye aracı alınmalıdır. Bu hususlar da mevzuatta yeterli şekilde yer almalıdır.

SORUN - 4

Tahliye (yangın tehlikesine karşı bina boşaltma) mevzuatta yeteri kadar izah edilmemiştir. Nasıl yapılacağı ülkemizde yeteri kadar bilinmemektedir.

Tahliye tatbikatları amaca hizmet edecek nitelikte yapılamamaktadır. Eksiklikler ve aksayan hususlar tespit edilip giderilememektedir. Kaçış merdivenlerinde önemli ölçüde eksiklikler vardır. Son çıkış kapıları çoğunlukla kilitlidir.

Tüm bu eksiklikler nedeniyle önemli can kayıpları yaşanmaktadır.

TAHLİYE ORGANİZASYONU VE EĞİTİMİ

Tahliye için; 1- Tahliye Acil Eylem Planı yapılmalı, 2- **Tahliye Grupları** belirlenmeli, 3- **Tahliye Grup Liderleri ve Yardımcıları** belirlenmeli, 4- Kaçış güzergahları (rotalar) ve **Güvenli Toplanma Merkezleri** belirlenmeli, 5- Acil Kritik Görevler belirlenmeli, 6- Tahliye Grup Lider ve Yardımcılarına **Tahliye Yönetimi Eğitimi** verilmeli, 7- Tahliye Grup Üyelerine Tahliye Plan ve Prosedürü Eğitimi verilmeli, 8- **Tahliye tatbikatları** yapılmalıdır. 9- Tahliye tatbikatı sonrası tahliye grup liderleri ve müdahale ekip başları ile değerlendirme toplantısı yapılarak **tatbikatta yaşanan eksikliklerin ve aksayan hususların tespit edilmesi** tahliye tatbikatının en önemli hedefidir. Buna göre düzeltici aksiyonlar alınmalıdır.

TAHLİYE ORGANİZASYONU

- Tahliye amacı ile yangına müdahale ekibinin haricindeki binada bulunan tüm çalışanlar aynı katta ve/veya bölümde çalışan ve sayısı mümkün mertebe 20 kişiyi aşmayan “Tahliye Grupları”na bölünmelidir.
- Tahliye gruplarının başına grubu sevk ve idare edebilecek, grup üyelerini gerekli bilgileri ile tanıyan ve görev verebilen “Tahliye Grup Liderleri” görevlendirilmelidir. Tahliye grup liderlerine toplanma ve yoklama alma hususunda yardımcı olacak ve kendisi bulunmadığında yedek olarak yerine vekalet edecek “Tahliye Grup Lider Yardımcıları” görevlendirilmelidir.
- Tahliye grup liderleri de acil durum yöneticisine bağlı olarak görev yapmalıdır.

TAHLİYE ORGANİZASYONU

- “Tahliye Grup Liderleri” grup üyelerine ihtiyaca göre kurum ve çalışanlar için önemli olabilecek ancak ağır ve güç olmayıp vakit kaybına da yol açmayan “Acil Kritik Görevler” verebilir.
- Her bir tahliye grubu kendileri için planlanan kaçış güzergahını takip ederek bina dışında kendi gruplarına ait güvenli toplanma merkezlerinde toplanarak yoklamalarını alırlar ve sonucu yangından korunma amirine (yangın güvenliği sorumlusuna, acil durum yöneticisine) iletirler.
- İçeride mahsur kalan grup üyesinin olup olmadığının gecikmeden tespit edilmesi tahliyenin en önemli hedefidir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 4

Tahliye yukarıda açıklandığı şekilde mevzuatta yeteri kadar izah edilmelidir.

Tahliye planı, organizasyonu, eğitimi ve tatbikatı yukarıda izah edildiği şekilde yapılarak, eksiklikler ve aksaklıklar giderilerek her an bina boşaltmaya hazır hale gelinmelidir.

SORUN - 5

- Yangın çıktığında elektrikle çalışan birçok yangın güvenlik sistemi çalışmamaktadır.
- Bunların başında yangınla savaş için hayati öneme sahip, “Yangın Su Basıncı”nı sağlayan **yangın pompaları**, Kaçış yollarına ve sığınma kompartımanlarına duman ve zehirli gaz girmesini engelleyen **basınçlandırma fanları** ve söndürme ve kurtarma görevlilerinin kullanacağı ve ayrıca engellilerin tahliyesinde kullanılacak olan **acil durum asansörleri** gelmektedir.
- Bunlar çalışmadığında yangınla savaş büyük ölçüde kaybedilmektedir.

YANGIN GÜVENLİK SİSTEMLERİ

- Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri
- **Acil Durum Enerji Sistemi [ADES]**
- **Basınçlandırma ve Duman Kontrol Sistemleri**
- **Acil Durum Asansör Sistemleri**
- **Basınçlı Su Sağlama Sistemleri**
- **Yangın Hortumu Dolapları ve Hidrant Sistemleri**
- **Sulu ve Köpüklü Otomatik Yağmurlama Sistemleri,**
- Gazlı ve Tozlu Otomatik Söndürme Sistemleri
- **Hava Şartlandırma Üniteleri ile Duman Kontrol Sistemi**
- Gaz Algılama ve Alarm Sistemleri
- Yangın Kontrol Paneli ve Yangın Otomasyonu

ACİL DURUM ENERJİ SİSTEMİ İHTİYACI

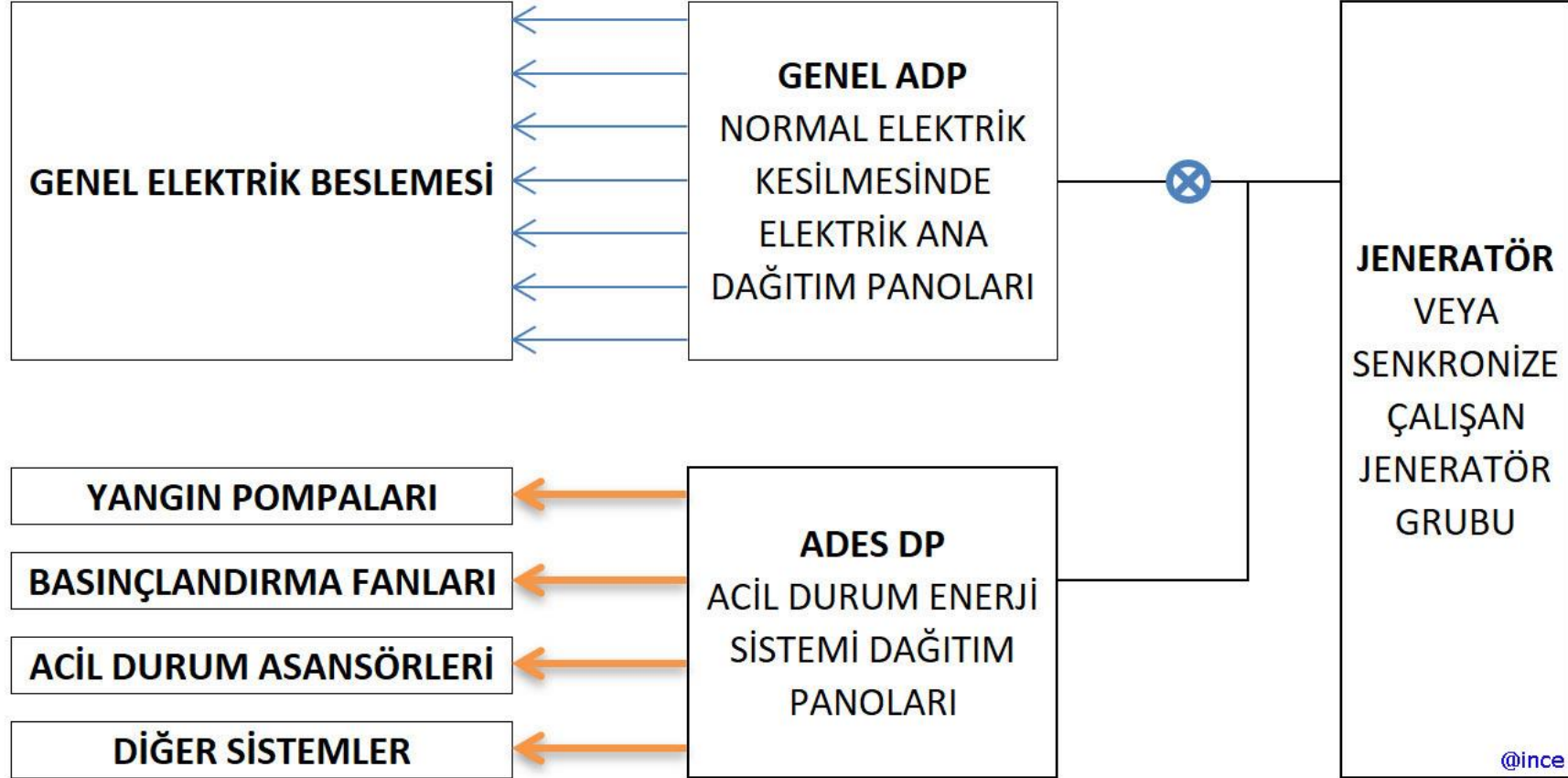
- Yangın çıktığı zaman şebeke elektriğinin ve genel jeneratörün ürettiği elektriğin kesilmesi gerekir.
- İtfaiye teşkilatı da müdahale etmeden önce elektriği kesecektir. **Böylece** alternatif bir çözüm üretilmediği takdirde **elektrikle çalışan sistemler çalışmayacaktır.**
- Bu nedenle yangın acil durumunda yangınla savaş sistemlerinin enerjisini beslemeye devam edecek “Acil Durum Enerji Sistemi”nin tesis edilmesi gerekmektedir. “Acil Durum Enerji Sistemi” ifadesine baş harfleriyle kısaca “ADES” diyebiliriz.

ACİL DURUM ENERJİ SİSTEMİ İHTİYACI

- Yangınla savaşılabilmek için çalışması gereken birçok sistem bulunmaktadır. Bunların bir kısmı kendi kurulu mekanizması ile veya batarya ile çalışmakta, bir kısmı için ise enerji üretmek gerekmektedir.
- Başta yangınla savaş için hayati öneme sahip yangın pompaları, basınçlandırma fanları ve acil durum asansörleri olmak üzere kuvvetli akım gerektiren çoğu sistem için jeneratör ile elektrik enerjisinin üretilmesi gerekir. Batarya veya kesintisiz güç kaynakları yetersiz kalacaktır.
- ADES'in tüm tesisatları yangına dayanıklı kablo ile ve yangına karşı korunaklı olarak tesis edilmeli ve test edilmelidir.

ACİL DURUM ENERJİ SİSTEMİ [ADES]

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 5

- Yangın güvenlik sistemlerine enerji sağlanmasının yangın esnasında sürdürülebilmesi için Acil Durum Enerji Sistemi tesis edilmelidir.
- Elektrikle çalışan tüm yangın güvenlik sistemleri, yangın çıktığında elektriğin kesilmesi gerektiğinden, acil durum elektrik beslemesine hazır olmalıdır. Acil Durum Enerji Sistemi kurulu olmalıdır.
- ADES'in tüm tesisatları yangına dayanıklı kablo ile ve yangına karşı korunaklı olarak tesis edilmeli ve test edilmelidir.

SORUN - 6

- Yangın Kontrol Panelinin çoğunlukla, mevzuata aykırı şekilde karşısında görevli veya herhangi bir insan bulunmayan, kapalı, kilitli odalarda bulunduğu, üzerinde çok sayıda hata, arıza satırı olduğu halde bunların gereğinin yapılmadığı maalesef müşahede edilmektedir.
- Mevzuata uygun kurulan bir çok yerde ise karşısındaki görevliler çoğunlukla eğitimsiz olup, yangın senaryosunu, T1 ve T2 sürelerini ve paneli kullanmayı maalesef bilmemektedirler. [NFPA 72-23.8.1.2.1.1]
- Yangın kontrol panellerinin kapasitesinin çok altında kullanıldığı, yangın güvenlik sistemlerinin yangın kontrol panellerinden çoğunlukla yönetilmediği görülmektedir.

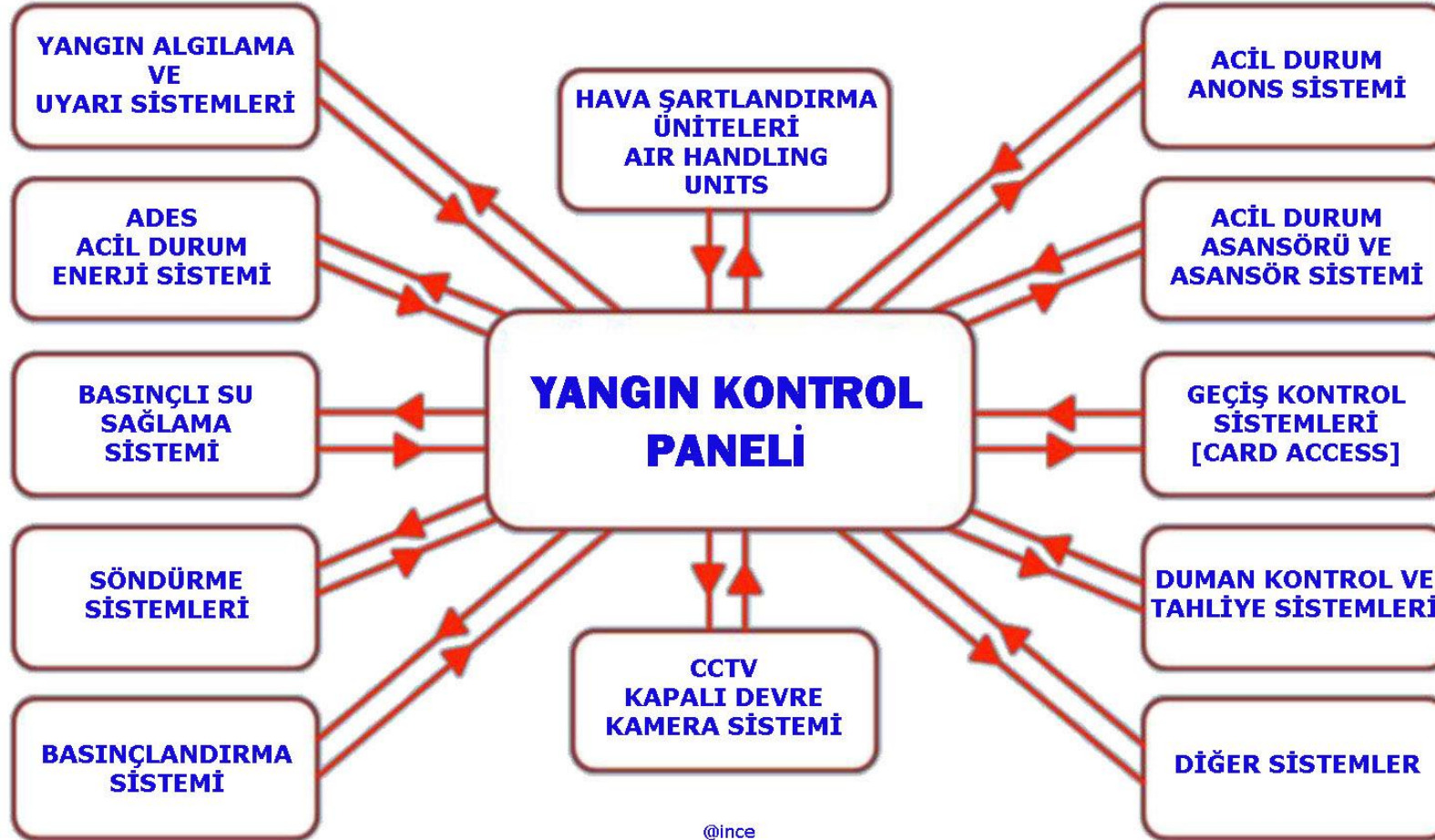
YANGIN KONTROL PANELİ

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'te yangın kontrol panelleri ile ilgili hükümler;

MADDE 77- (1) Yangın kontrol panelleri ve tekrarlayıcı paneller aşağıda belirtilen şekilde olur:

- a) Kontrol ve tekrarlayıcı paneller, binanın, tercihen zemin katında veya kolay ulaşılabilir bölümünde ve **sürekli olarak görevli personel bulunan bir yerinde** tesis edilir.
- b) Yangın kontrol panelinin tesis edildiği yerde **personelin bulunamadığı zaman aralıkları var ise** bu sürelerde sürekli personel bulunan ikinci bir mahalde veya daha fazla mahalde **tekrarlayıcı paneller** tesis edilir.

YANGIN KONTROL PANELİ, YAZILIMI VE YANGIN OTOMASYONU

YANGIN KONTROL PANELİ, YAZILIMI VE YANGIN OTOMASYONU

B.Y.K.H. Yönetmelik'te Acil Durum Kontrol Sistemleri;

MADDE 82- (1) Yangın hâlinde otomatik olarak gerekli kontrol fonksiyonlarını yerine getirecek acil durum kontrol sisteminin;

- a) Yangın sırasında kapanması gereken yangın kapılarını ve diğer açıklıkları kapatma amaçlı cihazları normal hâlde açık durumda tutan elektromanyetik kapı tutucu ve benzeri cihazlarının serbest bırakılması,
- b) Merdiven yuvaları ve asansör kuyuları basınçlandırma cihazlarının devreye sokulması,
- c) Duman kontrol sistemlerinin işlemlerini yerine getirmesi,
- ç) Acil durum aydınlatma kontrol işlemlerini gerçekleştirmesi,

YANGIN KONTROL PANELİ, YAZILIMI VE YANGIN OTOMASYONU

- d) Güvenlik ve benzeri sebeplerle kilitli tutulan kapıların ve turnikelerin açılması,
- e) Asansörlerin yapılış özelliklerine bağlı olarak yangın esnasında kullanımının engellenmesi veya tahliye amacıyla itfaiye veya eğitilmiş bina yangın mücadele ekipleri tarafından kullanılmasının sağlanması,
- f) Mahalli itfaiye ile elektrik işletmesine, belediyeye, polise veya jandarmaya, kurum amirine, bina sahibine ve gerekli görülen diğer yerlere yangının otomatik olarak haber verilmesi,
özellik ve fonksiyonlarına sahip olması lazımdır.

YANGIN KONTROL PANELİ, YAZILIMI VE YANGIN OTOMASYONU

MADDE 82- (2) Acil durum kontrol işlemleri, yangın alarm sisteminin donanım ve yazılım bütünlüğü içerisinde bulunan kontrol birimleri ile gerçekleştirilir. Kontrol edilen sistemin ve cihazlar ile ilişkisi bulunan güvenlik sistemlerinin, bina otomasyon sistemleri gibi diğer sistemler tarafından yapılabilecek her türlü kontrol ve kumanda işlemlerinin, yangın veya benzeri bir acil durumda yangın kontrol panelinden yapılacak acil durum kontrol işlemlerini hiçbir şekilde engellememesi gerekir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 6

- Yangın kontrol panelleri ve yazılımları her türlü algılamayı almaya ve her türlü aktiviteleri yürütmeye ve yönetmeye yeterli ve hazır olmalıdır.
- Yangın kontrol panellerinin karşısında her zaman bu konuda eğitilmiş en az bir personel bulunmalıdır. Personelin bulunamadığı zaman aralıkları var ise bu sürelerde sürekli personel bulunan ikinci bir mahalde veya daha fazla mahalde tekrarlayıcı paneller tesis edilmelidir.
- Yangınla savaşta insan faktörü mümkün mertebe en aza indirilmeli, yangınla savaş sistemleri maksimum seviyede otomatik olarak çalıştırılmalıdır.

SORUN - 7

- **Yangın Güvenlik Sistemlerinin çoğunun çalışmaz durumda olduğu ve yangın esnasında da çalışmadığı görülmektedir.**
- Yangın güvenlik sistemlerinin çoğunlukla ilk başta çalışır vaziyette teslim edilmediği / teslim alınmadığı ve asgari yılda bir defa yapılması gereken periyodik kontrol, test ve bakımlarının da yapılmadığı görülmektedir.
- Birçok yangın bu sistemler çalışmadığı için büyümekte ve çok daha fazla kayıplara ve hasarlara sebebiyet vermektedir. Bu vahim durum ülkemizi yangın güvenliği açısından gelişmemiş ülkelerin seviyesine düşürmektedir.

SORUN - 7

- Binaların yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin yedi ayrı maddesinde hüküm bulunduğu halde, ayrıca İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'nin Ek III-2.3. Tesisatlar kısmında ilgili hükümler bulunduğu halde **Periyodik Kontrol, Test ve Bakımlar** yeterince ve standartlarına uygun olarak **yapılmamaktadır.**
- Yangın güvenlik sistemlerinin periyodik kontrolleri asgari yılda bir defa yapılması gerektiği halde yapılmadığı için aksaklık ve eksikliklerinin ortaya çıkarılmadığı, böylece giderilemediği ve sonuç olarak yangın esnasında çoğunlukla çalışmadığı maalesef müşahede edilmektedir.

PERİYODİK KONTROL, TEST VE BAKIM

MADDE 84- (1) Bu Yönetmelikte öngörülen acil aydınlatma, yönlendirme ve yangın algılama ve uyarı sistemleri; bina sahibinin ve yöneticinin veya bunların yazılı olarak sorumluluklarını devrettiği bina yetkilisinin sorumluluğu altında, ilgili standartlarda belirtilen sistemin gerektirdiği **periyodik kontrole, teste ve bakıma tabi tutulur.**

(2) **Kabul işlemlerinde de**, birinci fıkrada belirtilen hususlara uyulur.

MADDE 85- (4) Bu Yönetmelikte öngörülen **her türlü sistemin, cihazın ve ekipmanın, montaj ve işletme süresince performans ve çalışma sürekliliği sağlanacak şekilde kabul testinin yapılması, periyodik kontrol, test ve bakıma tabi tutulması gerekir.** Binalarda kurulacak basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatı da, binanın yangın sorumlusunun gözetiminde test ve bakıma tabi tutulur (Ayrıca 67- (3), 90- (5), 94- (1) -b -7), 99- (7), 100- (1)). [1]

ÇÖZÜM ÖNERİSİ - 7

- Yangın güvenlik sistemlerinin yangın esnasında aksamadan çalışabilmesi için;
- 1- İlk başta tesis eden kuruluş tarafından çalışır vaziyette teslim edilmesi,
- 2- Kabullerinin, bina yetkilisi ve yangın sorumlusu tarafından (şartnamesine ve standartlarına uygun olarak yapılıp yapılmadığı ve çalışıp çalışmadığı) kontrol edilerek yapılması ve teslim alınması ve
- 3- En az yılda bir defa periyodik kontrol, test ve bakımlarının yapılması gerekmektedir. Böylece bu sistemler her an kullanıma hazır tutulmalı ve yangın esnasında aksamadan çalışabilmelidir.

SONUÇLAR

- Yangın tehlikesine karşı önlem, kontrol, müdahale ve tahliye için yetki ve sorumluluk mevzuat ve uygulamada tek bir kişide toplanmalıdır.
- Tüm çalışanlar bir yangınla karşılaştıklarında alarm vermeye ve yangının sınıfına uygun taşınabilir söndürme cihazları ile söndürmeye hazır olmalıdırlar.
- Söndürme ekipleri bir yangın meydana geldiğinde kişisel koruyucu donanımlarını kuşanarak yangının çıktığı noktaya ulaşmaya, olay yerini ilk görenlerden teslim alıp itfaiyeye teslim edene kadar, tekniğine uygun şekilde, ekip halinde ve kendilerini koruyarak yangınla savaşmaya hazır olmalıdırlar.

SONUÇLAR

- Tahliye planı, organizasyonu, eğitimi ve tatbikatları doğru şekilde yapılıp, eksiklikler ve aksaklıklar giderilerek her an bina boşaltmaya hazır hale gelinmelidir. Bu konudaki mevzuat eksikliği giderilmelidir.
- Elektrikle çalışan tüm yangın güvenlik sistemleri, yangın çıktığında elektriğin kesilmesi gerektiğinden, acil durum elektrik beslemesine hazır olmalıdır. Acil Durum Enerji Sistemi kurulu olmalıdır.
- Yangın kontrol panelleri ve yazılımları her türlü algılamayı almaya ve her türlü aktiviteleri yürütmeye ve yönetmeye yeterli ve hazır olmalıdır.

SONUÇLAR

- Yangın güvenlik sistemleri ilk başta tesis eden kuruluş tarafından çalışır vaziyette teslim edilmelidir. Kabulleri, bina yetkilisi ve yangın sorumlusu tarafından (şartnamesine ve standartlarına uygun olarak yapılıp yapılmadığı ve çalışıp çalışmadığı) kontrol edilerek yapılmalı ve ancak ondan sonra teslim alınmalıdır.
- Yangın güvenlik sistemlerinin periyodik kontrol, test ve bakımları yılda en az bir defa yapılmalı, eksiklik ve aksaklıklar giderilmeli, böylece bu sistemler her an kullanıma hazır tutulmalı ve yangın esnasında aksamadan çalışabilmelidir.
- İşyerlerimiz gerek insan faktörü olarak ve gerekse yangın güvenlik sistemleri olarak yangınla savaşmaya her an hazır olmalıdır.

İLGİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

İŞYERLERİNDE YANGIN TEHLİKESİNE KARŞI YAPILMASI GEREKEN GÖREVLENDİRMELER VE ÇALIŞMASI GEREKEN SİSTEMLER

Öğr. Gör. Abdurrahman İnce
Kimya Müh. A Sınıfı İGU
Emekli İtfaiye Amiri
<https://www.abdurrahmanince.net/>